

ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม THE LEADERSHIP CHARACTERISTICS AFFECTING SOCIAL RESPONSIBILITY OF RESERVE OFFICER TRAINING COPS STUDENT

อรรณพ ห้วยกรุด¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสถานศึกษาวิชาทหารในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 3) ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสถานศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 42 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 6 คน ประกอบด้วยผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ตามแนวคิดของ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน กองทัพบก และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ตามแนวคิดของ พิพัฒน์ ยอดพฤติการ สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่าเอฟ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ลักษณะผู้นำ/ความรับผิดชอบต่อสังคม

Abstract

The purposes of this research were to know 1) the leadership characteristics and the social responsibility of Reserve Officer Training Cops Student in the Secondary Educational Service Area Offices 8, 2) the comparison of the data provider in the leadership characteristics and the social responsibility of Reserve Officer Training Cops Student, Secondary Educational Service Area Offices 8, 3) the leadership characteristics affecting social responsibility of Reserve Officer Training Cops Student in the Secondary Educational Service Area Offices 8, The samples were 42 schools in the Secondary Educational Service Area Offices 8 The respondents consisted of school principals, teachers, Reserve Officer Training Cops Student 1, 2 and 3, with the total of 252. The research instrument was a questionnaire regarding the leadership characteristics, based on Reserve Commander Unit Royal Thai Army concept; and social responsibility based on Pipat Yodprutikan, Thaipat Institute

¹ นักศึกษาปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

in Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under Royal Patronage concept. The statistical used to analyze the data were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (), standard deviation (S.D.), F-test and stepwise multiple regression analysis

The findings of the research were as follows :

1. The leadership characteristics and the social responsibility of Reserve Officer Training Cops Student in the Secondary Educational Service Area Offices 8, in general was in a high level, individually was in a high level.
2. The comparison of the data provider in the leadership characteristics and the social responsibility of Reserve Officer Training Cops Student, Secondary Educational Service Area Offices 8, in general, was not found.
3. The leadership characteristics affected social responsibility of reserve officer training cops student at .01 level of significance.

Keyword : Leadership characteristics / Social responsibility

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาในด้านต่างๆดังกล่าวต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญและกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการศึกษา (Dewey 1916 : 50)

นโยบายด้านการศึกษากองทัพบก พ.ศ. 2555 - 2559 โดยพัฒนาและปรับปรุงระบบการศึกษาของกองทัพบกจะต้องให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2555 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนพัฒนา กองทัพบก ปี 2555-2559 ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมและนโยบายที่ผู้บัญชาการทหารบก ได้มอบให้แก่หน่วยในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งให้พิจารณำ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552 ตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา มาประยุกต์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษา ของกองทัพบก ให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติตามความ เหมาะสมโดยสอดคล้องกับความต้องการของกองทัพบก โดย กำหนดให้สถาบันการศึกษา โรงเรียนเหล่าและสายวิทยาการ ดำเนินงานด้านการศึกษาทั้งปวงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการผลิตกำลังพลและยกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์รวมทั้งปลูกฝังกำลังพลให้มีลักษณะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ความรักชาติ ให้ถึงที่สุดบรรลุ ประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมกำลังและการใช้ กำลังของกองทัพบกอย่างแท้จริง ภายใต้ขีดจำกัดทางด้าน งบประมาณและให้บูรณาการระบบการศึกษา ระบบการฝึก และระบบการวิจัยพัฒนาการรบเข้าด้วยกันโดยนำองค์ความรู้ ทฤษฎีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการทางการ

ศึกษาโดยมุ่งไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สัมพันธ ฆะวรรณ์ 2552 : 7) ที่ผ่านมามีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เคยเน้นให้ เด็กไทย เก่ง ดี มีสุข ผ่านกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน คือ 1..กิจกรรมแนะแนว 2...กิจกรรมนักเรียน แต่ผลที่ได้กลับทำให้เด็กไทยคิดแบบแยกส่วน อาทิ ความดี แยกออกจากความเก่ง ความสุขแยกออกจากงาน จิตวิญญาณ แยกออกจากชีวิต สามัญสำนึกแยกออกจากจิตใจ เมื่อสิ่งเหล่านี้ แยกออกจากกันจึงเป็นต้นเหตุของการขาดความสมดุล ในชีวิตและขาดความสมดุลในสังคม การศึกษาไทยสร้างคน ให้เป็นคนเก่งแต่คนเก่งมักจะโง่ การศึกษาไทยสร้างคน ให้เป็นคนดีแต่คนดีมักจะไม่ง่ ่ ช่วยชาติไม่ได้ การศึกษา และสังคมต้องสร้างคนเก่งและคนดีให้เป็นคนคนเดียวกัน (สุกรี เจริญสุข 2549 : 31) ซึ่งสภาพสังคมทุกวันนี้เป็น สถานการณ์ที่เรียกได้ว่า เข้าขั้นวิกฤติ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในระดับครอบครัว ที่เริ่มตั้งแต่ความรุนแรง ภายในครอบครัว ปัญหาความเครียดของคนในสังคมที่ เพิ่มขึ้น ปัญหาเด็กและเยาวชนที่หาตัวเองไม่เจอ หลงมัวเมา ตามกระแสของวัตถุนิยม แสวงหาแต่ความสุขสบาย อ่อนแอ ทั้งวิชาการและวิชาชีวิต ปัญหาในระดับสังคมที่พบเห็นตาม หน้าหนังสือพิมพ์รายวันในเรื่องของความรุนแรงที่เพิ่ม มากขึ้นและลุกลามไปยังสังคมวงกว้าง ปัญหาเศรษฐกิจซบเซา ชุมชนล่มสลาย ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่ทำให้ ประเทศขาดความสงบสุขมั่นคง ไปจนถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่รุนแรง และเริ่มเข้าใกล้ตัวเรามากขึ้นทุกที (ไพฑูรย์ สินลา รัตน์ และคณะ 2554 : 75) จึงมีโครงการติดตามสภาการณ์ เด็กและเยาวชนรายจังหวัดหรือที่รู้จักกันดีในนามโครงการ Child Watch โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย เนื่องจากปัญหาเด็กเยาวชนที่เริ่มรุนแรงขึ้นในช่วง

นั้นทำให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการมีงานวิจัยติดตามเฝ้าระวังสภาวะการเด็กเยาวชนเพื่อใช้ข้อมูลในการส่งสัญญาณเตือนแก่สังคมและขับเคลื่อนนโยบายที่จำเป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ข้อสรุปงานวิจัยเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ดีที่ครอบคลุมสภาวะการทั้งด้านสุขภาพอนามัย การศึกษาและพฤติกรรมทางสังคมซึ่งรวมถึงนักเรียนในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรี โดยได้สรุปข้อมูลสภาวะด้านสังคมของจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรีในเรื่องที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคมเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดกับระดับประเทศ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีร้อยละของเด็กที่เคยเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ ระดับจังหวัดร้อยละ 64 เปรียบเทียบกับระดับประเทศร้อยละ 66.42 ซึ่งผลระดับจังหวัดยังต่ำกว่าระดับประเทศและจังหวัดราชบุรี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีร้อยละเด็กที่เคยเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ระดับจังหวัดร้อยละ 71.14 เปรียบเทียบกับระดับประเทศร้อยละ 66.42 ซึ่งผลระดับจังหวัดสูงกว่าระดับประเทศสภาวะการและด้านคุณธรรมและจริยธรรมในปี 2555 พบว่า มีเด็กและเยาวชนที่ยังเชื่อเรื่อง “กฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว” เพียงร้อยละ 56 ซึ่ง ลดลงจากร้อยละ 62 ปี 2552 นอกจากนี้จากการสำรวจด้วยข้อคำถามใหม่ที่เพิ่มขึ้นยังพบอีกว่าทัศนคติของเด็กและเยาวชนไทยต่อเรื่อง “ความดียังสามารถเอาชนะความชั่วได้” มีเพียงร้อยละ 51 เท่านั้น และยังพบอีกว่ามีเด็กและเยาวชนเพียงร้อยละ 39 เท่านั้นที่ยังบอกว่าตนยังดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา เช่น ถือศีล ปฏิบัติตามหลักศาสนา คำสอนของศาสดา ซึ่งหากพิจารณาตามระดับการศึกษาจะพบว่าเด็กยังไต่หย่อนการปฏิบัติศาสนกิจและความรับผิดชอบ (สถาบันราม จิตติ 2552 : 70) ปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนไทย แต่ในเด็กและเยาวชนในระดับเดียวกันนี้ มีส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารรวมอยู่ด้วย ซึ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รับการฝึกฝนด้านลักษณะผู้นำ ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มนักศึกษาวิชาทหาร จะมีลักษณะเหมือนกับ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มทั่วไปหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

3. เพื่อทราบลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการเตรียมโครงการ เพื่อให้เกิดเป็นระบบของการดำเนินการตามโครงการวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแหล่งค้นคว้าอื่นๆ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ ขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างวิจัยจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำเสนอภาคิวิชาเพื่อขออนุมัติ โครงการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ..เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และจัดทำเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาวิชาทหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 50 โรง จำแนกเป็น สถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี 26 โรง สถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในราชบุรี 24 โรง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษา วิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 แบ่งเป็นสถานศึกษาวิชาทหารในจังหวัดกาญจนบุรี 23 โรง และสถานศึกษาวิชาทหารจังหวัดราชบุรี จำนวน 21 โรง รวมสถานศึกษาวิชาทหารทั้งหมดจำนวน 44 โรง ซึ่งกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (พวงรัตน์ ทีวีรัตน์ 2543 : 303) การเลือกตัวอย่างใช้เทคนิควิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จัดแบ่งสถานศึกษาวิชาทหารออกเป็นกลุ่มจังหวัด จำแนกได้เป็น สถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี 23 โรง สถานศึกษาวิชาทหารที่ตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี 21 โรง
2. สุ่มสถานศึกษาวิชาทหารในแต่ละจังหวัดโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนตัวอย่างต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้..เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดย แบ่งเป็น 3 ตอน ลักษณะเครื่องมือ วิธีการสร้าง และการให้คะแนนในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพทางวิชาทหาร ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะผู้นำ ของนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามตามทฤษฎีผู้นำในหลักสูตรรักษาดินแดนของนักศึกษา วิชาทหาร (2555:19) หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน กองทัพบก จำนวน 69 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อถาม ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของ นักศึกษาวิชาทหาร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ต่อสังคมของของนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของพลเมืองบริษัท (Corporate Citizen) ของ พิตต์นีย์ ยอดพฤติกการ (2550:19) สถาบันไทย พัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรม ราชูปถัมภ์ จำนวน 18 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อ ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของ ลิกเคอร์ต (Likert's rating scale) (Likert 2531 : 114)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่าง กว้างขวาง เกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และ ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือโดยคำแนะนำจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุม เนื้อหา เสนออาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อปรับแก้ไขสำนวนในแบบสอบถามและข้อบกพร่อง และ ความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้เทคนิคการหาความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลอง ใช้ (Try - out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของ แบบสอบถามกับผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ (ผู้บริหาร สถานศึกษา) จำนวน 1 คน ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร (ครู) จำนวน 2 คน นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 1 คน นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 จำนวน 1 คน และนักศึกษาวิชา ทหารชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 คน ในสถานศึกษาวิชาทหารที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ ประกอบด้วยสถานศึกษาวิชา ทหาร 5 โรง โรงละ 6 ฉบับ รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาคำนวณหาความ เชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) = 0.990

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (f) และ ร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ระดับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ใช้มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่าเอฟ (F-test)

4. การวิเคราะห์ลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 252 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 75.40 เป็นเพศหญิงจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 มีอายุ 15 - 20 ปี มากที่สุด จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีอายุ 21 - 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 มีสถานภาพทางด้านการทหาร เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ระดับศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

2.1 การวิเคราะห์ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร..สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกดังนี้ ได้แก่ ด้านความกระตือรือร้น ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.66) ด้านความจงรักภักดี ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) และด้านความอดทน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.62 - 0.72 มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 การวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกดังนี้ ได้แก่ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.68) การให้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.65) ด้านการและเสียสละแรงงาน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร โดยภาพรวม (Y_{tot}) คือ ความไม่เห็นแก่ตัว (X_{14}) ความจงรักภักดี (X_{12}) ความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) (X_2) และการวางท่าทาง (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการให้ (Y_1) คือ ความไม่เห็นแก่ตัว

(X_{14}) การวางท่าทาง (X_1) ความคิดริเริ่ม (X_7) ความจงรักภักดี (X_{12}) และความเป็นผู้เชื่อถือได้ (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการสื่อสาร (Y_2) คือ ความจงรักภักดี (X_{12}) ความคิดริเริ่ม (X_7) ความไม่เห็นแก่ตัว (X_{14}) และความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) (X_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการเสียสละแรงงาน (Y_3) คือ ความคิดริเริ่ม (X_7) ความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) (X_2) ความจงรักภักดี (X_{12}) และการวางท่าทาง (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน (Y_4) คือ ความไม่เห็นแก่ตัว (X_{14}) ความยุติธรรม (X_{10}) และความจงรักภักดี (X_{12}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

1.1. จากการวิจัย พบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาวิชาทหารมีบุคลิกภาพที่พิเศษกว่าคนทั่วไป ทั้งทางด้านคุณลักษณะทางด้านร่างกาย คุณลักษณะทางด้านอารมณ์ จิตใจ มีความอดทน มุ่งมั่นในการทำงานให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เกิดความเชื่อถือของสังคมและชุมชน ดังนั้น การแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นส่วนของอุปนิสัย ซึ่งแสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็น และเป็นเครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัว

เมื่อแยกพิจารณาลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

นักศึกษาวิชาทหารมีความพยายามทำงานทุกชิ้นให้สำเร็จตรงต่อเวลา ทำงานอย่างเต็มความสามารถ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ ปกป้องคุ้มครองสถาบันที่เคารพ มีความอดทนโดยฝึกทำงานที่ต้องใช้กำลังกายและกำลังใจ วางตัวอย่างเหมาะสม ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักธรรม มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สำนึกในความรับผิดชอบด้วยความเต็มใจ มีความเป็นกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพลตรีเผ่าพงศ์ พงศ์เหล่าขำ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทัศนคตินักศึกษาวิชาทหารเพื่อความมั่นคงของชาติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติต่อความมั่นคงของชาติอยู่ในระดับดี ทั้งในด้านความคิดต่อการเข้ารับการฝึกวิชาทหาร ความคิดต่อความมั่นคงของชาติ ความรู้สึกลึกต่อการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร และการปฏิบัติในการนำความรู้ไปใช้ในการรับใช้ชาติ โดยมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับคุณลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องมาจากหลักสูตรการฝึกนักศึกษาวิชาทหารที่เน้นระเบียบวินัย คุณลักษณะผู้นำ ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาทหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันเอกสุเชษฐ์ ดันยะเวช (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เหมาะสมสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ...ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารจังหวัดทหารบกพิษณุโลก ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องพบว่า พบว่านักศึกษาวิชาทหารมีความภูมิใจในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมากที่สุด และรองลงมาหลังจากผ่านการฝึกมีอุดมการณ์ความรักชาติ มีร่างกายมีความเข้มแข็ง อดทน มีระเบียบวินัยและเข้ามารับการฝึกเพื่อรับใช้ชาติตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ben-Dor Gabriel, Pedahzur Ami, Hasisi Badi (2002 : 2) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความมั่นคงแห่งชาติของอิสราเอลภายใต้ลัทธิสายพันธุ์ : วิกฤตของทหารกองหนุน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กำลังสำรองมีความสำคัญกับความความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างมาก และควรเพิ่มแรงจูงใจ ผลตอบแทน สวัสดิการรวมถึงการศึกษาให้กับกำลังสำรอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันเอกเกษมทร์ อาจคุ้มวงศ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการฝึกวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการปรับทัศนคติเยาวชนก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ให้มีความตั้งใจที่จะเข้ามาฝึกวิชาทหาร และ มีกฎหมายรองรับการเข้ามาเป็นกำลังพลสำรองของกองทัพอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความพร้อมที่จะเสียสละเพื่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความรับผิดชอบต่อ

สังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาวิชาทหารนั้นเป็นผู้ให้ในด้านต่างๆ มีการบริจาคในสิ่งที่ควรให้แก่ผู้ยากไร้หรือแก่ผู้ที่ขาดแคลนกว่า ให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น สื่อสารสิ่งที่เป็นการช่วยเหลือจริง ข้อมูลในการสื่อสารด้านต่างๆ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เป็นผู้วางตัวดี วางตัวเสมอต้นเสมอปลายกับทุกคน และมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการดูแลสังคมอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก นักศึกษาวิชาทหารเป็นผู้วางตัวดี วางตัวเสมอต้นเสมอปลายกับทุกคน โดยไม่ถือว่าตนเป็นใหญ่เหนือผู้อื่น จึงไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะความแตกต่างเรื่องเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ทางการเมือง มีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการดูแลสังคมอย่างสม่ำเสมอ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545) ได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณธรรมใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ สังคมแห่งการสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน มุ่งหวังให้คนไทยมีชีวิตที่ดี เก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทสถาบันอุดมศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ค่านิยมของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการมีคติเตือนใจทำให้รู้จักพึงตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่การบริจาคสิ่งของเพื่อจิตใจเบิกบานเป็นสุข ไม่คิดเบียดเบียน

ผู้อื่น ขีดหลักธรรมคำสอนของครู-อาจารย์ และทำให้มีความเชื่อมั่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Greenfield (2004:19) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสำคัญและความหมายในชื่อว่า CSR (Corporate..Social Responsibility) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ และควรอยู่ในจิตสำนึกของคนทุกคนในเรื่องจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อ

2. ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูล ประกอบไปด้วย ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหารพิเศษ ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร และนักศึกษาวิชาทหาร ถูกหล่อหลอมอุดมการณ์ด้านทหารที่ดี เกิดทัศนคติที่ดีไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาศ เหรณิล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพภาวะผู้นำของนายทหารสัญญาบัตร สังกัดโรงเรียนการบิน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า นายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน มีการรับรู้คุณลักษณะผู้นำของนายทหารสัญญาบัตร ไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร โดยภาพรวม ขึ้นอยู่กับ ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความจงรักภักดี ด้านความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) และด้านการวางท่าทาง ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีลักษณะผู้นำอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาวิชาทหาร มีความจงรักภักดีอย่างไม่เสื่อมคลาย ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กองทัพ หน่วยของตน มีความกล้าเผชิญกับภัยอันตราย ควบคุมความกลัวได้ รู้จักและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกที่ควร สร้างความประทับใจให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นอยู่เสมอ มีความสง่างาม เผยส่งผลให้ นักศึกษาวิชาทหารปฏิบัติกิจกรรมใดๆ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ว่าด้วย การปลูกฝังและสร้างเสริมอุดมการณ์ นักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ.2554 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kraft (1992 : 101) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกรอบการมี

จิตสำนึกทางสังคมโดยการศึกษาทางคริสต์ศาสนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ศาสนามีส่วนสัมพันธ์กับคุณลักษณะทางจิตสังคม และสิ่งที่มีผลต่อจิตสำนึกทางสังคมคือ การอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การให้ความสำคัญกับทางศาสนา การพัฒนาชุมชน ให้เน้นกระบวนการคิด การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการมุ่งมั่นในการกระทำ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยลักษณะผู้นำของนักศึกษา วิชาทหารส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

3.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านการให้ ขึ้นอยู่กับ ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านการวางท่าทาง ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความจงรักภักดี และด้านความเป็นผู้เชื่อถือได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาวิชาทหารเป็นผู้ที่พยายามทำให้ผู้อื่นได้รับความสะดวกสบายก่อนตน เมื่อได้รับคำยกย่องก็ต้องกล่าวให้ผู้อื่นด้วย เอาใจใส่ปัญหาต่างๆ ของส่วนรวมและส่วนตัว สร้างความประทับใจให้เป็นที่นิยมของผู้ที่อยู่ตลอดเวลา. มีคุณสมบัติแห่งความเป็นผู้รู้จักใช้ความคิด สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน รู้จักการวางแผนโดยเรียนรู้การคาดการณ์ล่วงหน้าด้วยความคิดล่วงหน้า แสวงหาและสำนึกในความรับผิดชอบด้วยความเต็มใจ รู้จักและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกที่ควร มีความสำนึกสูงในการปฏิบัติหน้าที่ มักจะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การทำงานได้มาตรฐานอย่างสูงสุด ส่งผลให้นักศึกษาวิชาทหารตระหนักถึงเรื่องการให้ การให้ออกาส การแบ่งปัน หรือ ให้อภัย ตลอดจนการให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ

3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านการสื่อสาร ขึ้นอยู่กับ ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านความจงรักภักดี ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความไม่เห็นแก่ตัว และด้านความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาวิชาทหารมีคุณสมบัติแห่งความเป็นผู้รู้จักใช้ความคิด เตรียมร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะทำงาน มีลำดับขั้นตอนในการทำงาน คำนึงว่าการแสวงหาความสะดวกสบายและความเจริญบนความเดือดร้อนของผู้อื่นเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเห็นแก่ตัว เป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เอาใจใส่ปัญหาต่างๆ ของส่วนรวมและส่วนตัว รู้จักและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกที่ควร มีการกล้ายอมรับความผิดพลาดต่างๆ ที่ตนได้กระทำขึ้น จัดความคิดให้เป็นระเบียบ ส่งผลให้นักศึกษาวิชาทหารกล้าสื่อสารในสิ่งที่ตนเป็นคุณประโยชน์ สิ่งที่เป็นสาระข้อเท็จจริง

มีเหตุผลและความจริงใจ โดยไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

3.3 ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านการเสียสละแรงงาน ขึ้นอยู่กับ ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความกล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) ด้านความจงรักภักดี ด้านการวางท่าทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาวิชาทหารสามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน นอกเหนือจากวิธีการที่เคยปฏิบัติมา มีการใช้วิธีการใหม่ๆ พยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุด มีความจงรักภักดีอย่างไม่เสื่อมคลาย ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กองทัพ หน่วยของตน ผู้อาวุโสกว่าตนผู้ได้บังคับบัญชา และมิตรสหาย รักษาเกียรติทาง การวางตัวอย่างเหมาะสม สร้างความประทับใจให้เป็นที่นิยมของผู้ที่อยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ส่งผลให้นักศึกษาวิชาทหารพร้อมที่จะเสียสละแรงงาน แรงใจ และเวลา เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่สังคม นำมาซึ่งสังคมที่น่าอยู่

3.4 ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับ ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความยุติธรรม และด้านความจงรักภักดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาวิชาทหารเอาใจใส่ปัญหาต่างๆ ของส่วนรวมและส่วนตัว ยกย่องเพื่อนหรือสมาชิกกลุ่มเมื่อปฏิบัติงานได้ดีเด่น ไตร่ตรองสิ่งต่างๆ ด้วยเหตุด้วยผล มีความเป็นกลาง มีความเที่ยงตรงไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ถ้ามีก็พยายามตั้งสติและจัดสิ่งนั้นออกไป มีความจงรักภักดีอย่างไม่เสื่อมคลาย ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กองทัพ หน่วยของตน ผู้อาวุโสกว่าตน ผู้ได้บังคับบัญชา และมิตรสหาย ส่งผลให้ นักศึกษาวิชาทหารเอาใจใส่ในสุขทุกข์ของสมาชิกในสังคมด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะความแตกต่าง เรื่องเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ทางการเมือง การพลต่อ สิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

อย่างไรก็ดี ยังมีตัวแปรต้นที่ไม่ได้เป็นตัวแปรทำนายสมการ จำนวน 7 ตัวแปรด้วยกัน คือ ความเด็ดขาด ความอดทน ความกระตือรือร้น ความซื่อสัตย์ วิจารณ์ญาณ ความรู้ และกาลเทศะ แม้ว่าตัวแปรต้นดังกล่าวจะไม่ใช่ตัวแปรทำนายสมการของ Y ก็ตาม แต่แปรต้นทั้งหมดที่ไม่ทำนายทั้ง 7 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรทำนายตัวอื่นที่ทำนายสมการของ Y ทั้งสิ้น จึงมีความสำคัญในระดับรอง ซึ่งควรให้ความสำคัญในระดับรองด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งควรส่งเสริม 7 ตัวแปรต้นที่เข้าทำนายสมการ ได้แก่ การวางท่าทาง ความ

กล้าหาญ (ทางกาย, ทางใจ) ความเป็นผู้เชื่อถือได้ ความคิดริเริ่ม ความยุติธรรม ความจงรักภักดี ความไม่เห็นแก่ตัว และควรพัฒนา 7 ตัวแปรต้นที่ไม่เข้าทำนวยสมการได้แก่ ความเคียดขาด ความอดทน ความกระตือรือร้น ความซื่อสัตย์ วิจารณ์ญาณ ความรู้ และกาลเทศะ เพื่อให้เกิดความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากผลการศึกษารวบรวม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัย ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า

1.1 ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลักษณะผู้นำทั้ง 14 ด้าน อยู่ในระดับมาก นักศึกษาวิชาทหาร ควรให้ความสำคัญและบริหารจัดการกับลักษณะผู้นำของตน และนำไปปรับปรุงพัฒนาความสามารถด้านลักษณะผู้นำของตนเองในการดำเนินชีวิต หน้าที่การงาน อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนต่อไป

1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่น่าพอใจ แสดงว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร นักศึกษาวิชาทหารมุ่งมั่นในการแบ่งปันให้กับสังคม ให้อภัย ให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าร่วมทำบุญตามหลักศาสนาอยู่สม่ำเสมอ สื่อสารสิ่งที่ตนประสบหรือเจอจริง ใช้คำพูดในการสื่อสารที่สุภาพอ่อนโยนมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ร่วมพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม จัดความเหลื่อมล้ำทั้งเรื่องเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ทางการเมือง ก็จะทำให้สังคมนั้นเกิดความไม่แน่นอน ดังนั้น นักศึกษาวิชาทหาร บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม ควรปลูกฝังค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีกับเยาวชน ทั้งเนื้อหาในการเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ความอบอุ่นในครอบครัว เพราะเยาวชนวันนี้คือ

ผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า รมรณรงค์การสร้างจิตสำนึกของคนในชาติผ่านสื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อป้ายโฆษณา ฯลฯ

2. ผลการเปรียบเทียบความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม แสดงให้เห็นว่าลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารทุกด้านมีความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ ควรตระหนักและให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากความซื่อสัตย์เป็นจุดเริ่มต้นของความดีในจิตใจคน เมื่อจิตใจคนดีแล้วการแสดงออกต่อสังคมย่อมดีตามไปด้วย ส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักธรรม บุคคลทั่วไปให้การยอมรับ เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง เพื่อทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีวิถีชีวิตแห่งความจริงใจมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะผู้นำส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย และชัดเจนมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ระหว่างนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาลักษณะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อสังคมดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ระหว่างนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-3 กับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4-5 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาลักษณะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อสังคมดียิ่งขึ้น

4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับลักษณะผู้นำส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาวิชาทหาร

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหาร ควรมีข้อควรระวังคำถามบางข้อเป็นนิเสธด้วยเพื่อสอบถามความเห็นผู้ให้ข้อมูลหรือเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือลักษณะอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กเชนทร์ อาจคุ้มวงษ์. “การพัฒนากระบวนการฝึกวิชาชีพทหารของนักศึกษาวิชาทหารการพัฒนาระบบการฝึกวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหาร.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก 2554.

จุฑามาศ เหรณิล. “การศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลภาวะผู้นำของนายทหารสัญญาบัตรสังกัดโรงเรียนการบิน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2554.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และอ้อมใจ วงษ์มณฑา. “จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549.

เผ่าพงศ์ พงศ์เหล้า. “การพัฒนาทัศนคตินักศึกษาวิชาทหารเพื่อความมั่นคงของชาติ.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2549-2550.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. CCPR กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. 6 ทิศทาง CSR ปี 2550 : จาก บริษัท ภิบาลสู่บรรษัทภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

สุกรี เจริญสุข. บริหารจินตนาการ กรณีศึกษาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์. กรุงเทพฯ : เรือนแก้ว การพิมพ์, 2549.

สุเชษฐ์ ดันยะเวช. “ความต้องการในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เหมาะสมสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จังหวัดทหารบกพิษณุโลก.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก, 2552.

สถาบันรามจิตติ. Child Watch กับสภาองค์กรเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

สัมพันธ ชนะวรรณ. “แนวทางการพัฒนาการฝึกนักศึกษาวิชาทหารในการเป็นกำลังสำรองเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2552.

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. คู่มือนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555.

อ้อมใจ วงษ์มณฑา. “จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.” มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2551.

Likert, Rensis. อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.

Dewey, John. *Democracy and Education*. The Free Press : Macmillan Co., Ltd., 1916.

Gabriel, Ben-Dor., Pedahzur Ami. and Hasisi Badi. “Israel's National Security Doctrine under Strain: The Crisis of the Reserve Army.” *Armed Forces & Society* (0095327X) Issue 2, 2002.

Greenfield, W.M. “In the name of corporate social responsibility.” *Business Horizons* 47, 2004.

Kraft, P. N. “Nurturing social consciousness through church education.” *University of Pittsburgh*. Abstract from: DAO Item: AAI9226525, 1992.

